

ÖSTERGÖTLAND.

Skedevi sn.

Högtidsdräkt för gift kvinna.

SÄKERLIGEN HAR I EN HEL DEL AV ÖSTERGÖTLANDS socknar burits utpräglade sockendräkter. Sedan dessa emellertid inom socknarna bortlagts och rester av desamma insamlats till museerna, samt av hemslöjdsföreningarna kopierats, har Skedevi kvinnodräkt så att säga fullständigt slagit de andra ur brädet samt kommit allmänheten att tro, att denna enda verkliga varit allenahärskande. Man har även givit den det fullständigt missledande namnet "östgötdräkten", då den i verkligheten burits endast i Skedevi socken. Att nämnda dräkt "slagit igenom," som den gjort, är dock förklarligt nog, den är enkel, vacker och klädsam samt sammansatt av stoffer, som äro relativt lätta att anskaffa. Dräkten, pl. XVIII, karakteriseras kanske mest av sin egendomligt knutna vita huvudduk, sitt stora broderade halskläde samt röda, nedtill flikiga livstykke. Sistnämnda plagg är av rött kläde, framtill hophäktat, fodrat med vitt linne samt kantat med ljusgröna sidenband. Halsklädet, av vitt linne med korsstygnsbroderi i rött och blått, är kantat med en tyllspets. Det sammanhålles med en stor hjärtformig sölja av förgyllt silver med kronliknande överstycke och skålformiga *löv*, en smycketyp, som allmänt förekommit inom Östergötland och Småland. Kjolen är av halvulle, randig, vävd i tvåskaftad rosengång (randning och färger se mönsterplanschen), omkring livet finveckad samt nedtill skodd med ett smalt konstvävt band. Förklädet är likaledes randigt, men av bomullstyg med vit botten; förklädes-

bandet enkelt, vitt, knytes under livstycket. Yttertröjan är av mellanblått ylle, häktas ihop samt är framtill djupt uringad. Vidare bäras röda eller blå strumpor samt lågskor med spännen.

Till dräkten kan även användas bindmössa med stycke.

Ydre hd.

Högtidsdräkt för man.

I Östergötland med dess talrika herrgårdar samt rika brukssamhällen har allmogekulturen i högre grad än i de flesta andra svenska landskap tagit intryck från högre ståndens kultur. Såsom exempel härå kan Ydre mansdräkt anföras, då densamma torde vara den enda svenska folkdräkt, till vilken fracken bäres. Att Ydre mansdräkt, sådan den å pl. XIX återges, är av ungt datum säger sig självt, då fracken först kom i bruk under det Napoleonska väldet. Ydrefracken är av grov, blå vadmal med knappar överklädda av samma tyg, gråbrunt foder i livet samt smalrandigt blått och svart i skörten. Byxorna äro av svart vadmal med smal lucka, som knäppes under västen med svarta hornknappar; vid knäna sprund, två mässingsknappar samt ovalt mässingsspanne. Västen är hög, av randigt halvylle med svart botten och ränder i rött och grönt, ryggstycket av linne, dubbla rader knappar av gul metall. Nattkappa av vitt linne med överfallande krage. Halsduk av rutigt och blommigt siden med röd bottenfärg. Vita ullstrumpor, stickade avigt och rätt. Lågskor med spännen av vit eller gul metall. Såsom huvudbonad bäres till stor högtid "storm", annars grön läderkaskett.

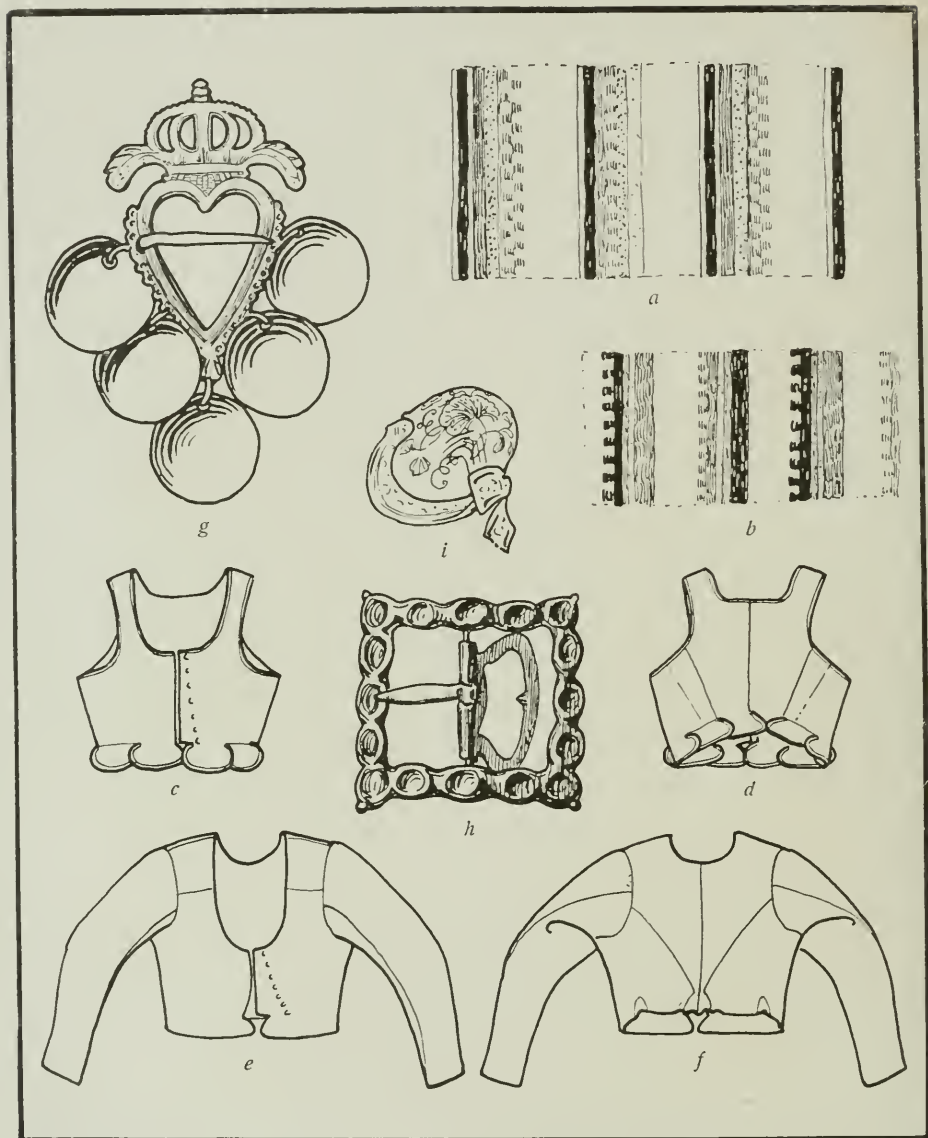

HÖGTIDSDRÄKT FÖR GIFT KVINNA.

Skedevi sn, Finspångaläns hd, Östergötland.

Efter original i Nordiska Museet.

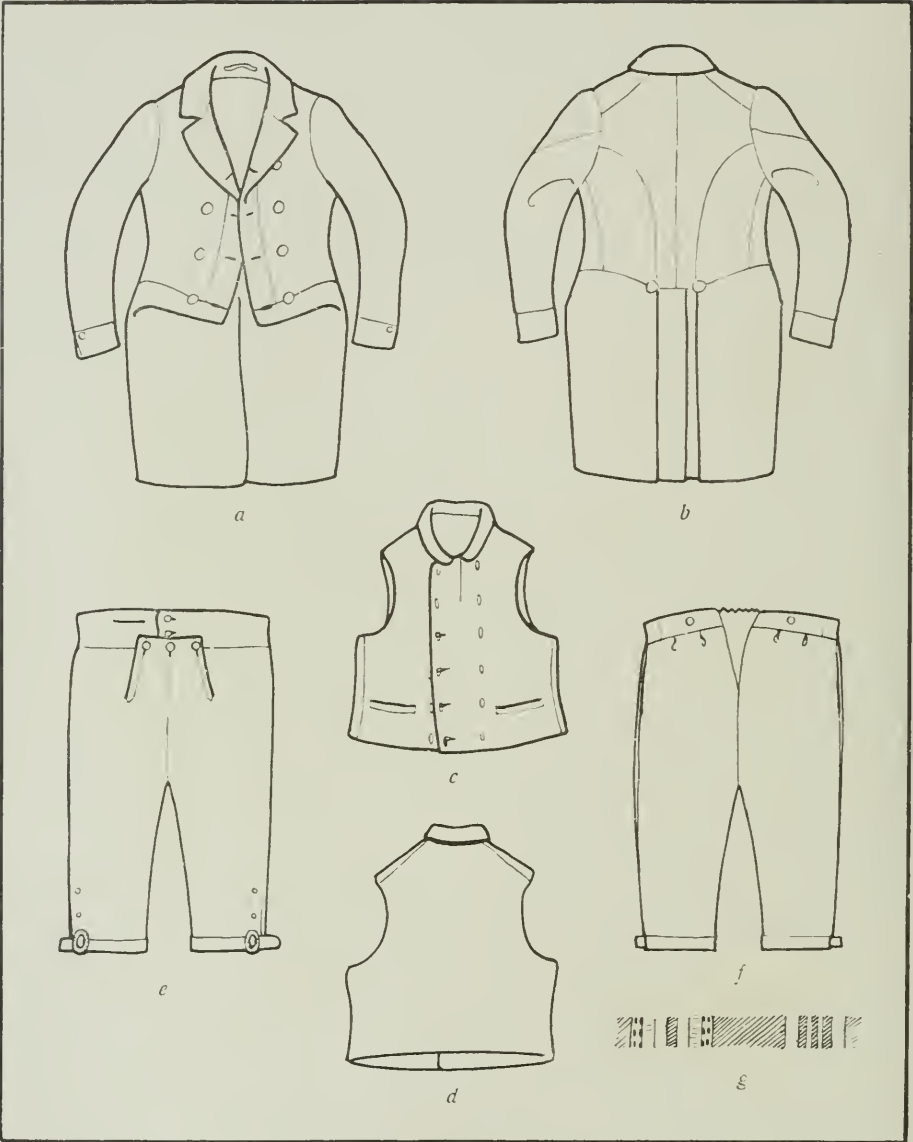

- a. Kjolrandning: gult, svart, vitt, grönt, krapp, högrött och vitt, smultronrött, vitt, svart, mellanblått, grönt och vitt.
 b. Förklädesrandning: mörkblått, mellanblått, gult, rött, vitt, rött, gult, mellanblått och mörkblått.

- c, d. Livstykke.
 e, f. Tröja.
 g. Sölja av silver.
 h. Skospänne.
 i. Bindmössa med stycke.

HÖGTIDSDRÅKT.
Ydre hd, Östergötland.
Efter original i Nordiska Museet.

a, b. Frack.

c, d. Väst.

e, f. Byxor.

g. Västrandning.